

Opredelitev deficitarnih področij in ravni izobrazbe v obdobju 2025–2029

Iz izhodišč, ki jih je pripravil sklad, izhaja, da je še vedno večina deficitarnih poklicev na ravni sekundarnega poklicnega in strokovnega izobraževanja. Ugotavlja se, da je bilo glede na odstotek prostih mest v odnosu na število vpisanih mest, v obdobju 2019–2022, na že pripoznanih deficitarnih področjih zadostnega vpisa na sledečih izobraževalnih programih: električar (1%), mehatronik operater (9%), slaščičar (11%), strojni tehnik (DV) (17%), mizar (21%), gastronomske in hotelske storitve (22%), mehatronik operater (DV) (28%), avtokaroserist (33%), pečar - polagalec keramičnih oblog (34%), pek (37%), inštalater strojnih inštalacij (44%), kemijski tehnik (DV) (45%), oblikovalec kovin-orodjar (47%), gozdar (48%).

Ugotavlja se, da je še vedno manko na sledečih deficitarnih izobraževalnih programih: ekonomski tehnik (IS) (53%), slikopleskar - črkoslikar (56%), ekonomski tehnik (DV) (71%), zidar (73%), predšolska vzgoja – IS (73%), tehnik steklarstva (74%), izdelovalec kovinskih konstrukcij (75%), izvajalec suhomontažne gradnje (75%), steklar (75%), mesar (77%), kamnosek (79%), tesar (80%), avtoserviser (IS) (80%), dimnikar (85%), klepar-krovec (93%), tapetnik (95%).

Poleg navedenih pripoznanih deficitarnih programov iz prejšnjega obdobja pa je moč zaslediti velik manko vpisa tudi na sledečih izobraževalnih programih: okoljevarstveni tehnik (52%), gospodar na podeželju (52%), metalurški tehnik (52%), računalnikar (IS) (59%), vrtnar (59%), avtoserviser (DV) (61%), cvetličar (66%), hortikulturni tehnik (68%), strojni mehanik (75%), električar (DV) (86%), gastronom hotelir (IS)/Gastronomske in hotelske storitve (IS) (86%), pečar - polagalec keramičnih oblog (DV) (88%), geostrojničnik rudar (90%), gastronomske in hotelske storitve (DV) (94%), oblikovalec kovin - orodjar (IS) (94%), geotehnik (96%), papirničar (98%), inštalater strojnih inštalacij (DV) (100%).

Preglednica 8: Deficitarna področja in izobraževalni programi

Srednje poklicno izobraževanje		
04	Poslovne in upravne vede, pravo	
041	Poslovne in upravne vede	
0416	Prodaja (trgovina) na debelo in drobno	trgovec
07	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
071	Tehnika	
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	izdelovalec/izdelovalka kovinskih konstrukcij
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	inštalater strojnih inštalacij
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	oblikovalec kovin-orodjar/orodjarka
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	strojni mehanik
0716	Motorna vozila, ladje in letala	avtokaroserist/avtokaroseristka avtoserviser/avtoserviserka
072	Proizvodne tehnologije	
0721	Živilska tehnologija	pek/pekarka slaščičar/slaščičarka
0721	Živilska tehnologija	mesar/mesarka
0724	Rudarstvo in drugo pridobivanje rudnin	geostrojničnik rudar
0788	Tekstilna, konfekcijska, čevlarska in usnjarska tehnologija	tapetnik
0722	Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija	mizar/mizarka
0722	Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija	papirničar

0722	Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija	steklar/steklarka
073	Arhitektura, prostorsko načrtovanje in gradbeništvo	
0732	Gradbeništvo	kamnosek/kamnosekinja
0732	Gradbeništvo	zidar/zidarka klepar-krovec/kleparka-krovka
0732	Gradbeništvo	izvajalec/izvajalka suhomontažne gradnje tesar/tesarka
0732	Gradbeništvo	slikopleskar-črkoslikar/slikopleskarka-črkoslikarka
0732	Gradbeništvo	pečar – polagalec keramičnih oblog pečarka – polagalka keramičnih oblog
078	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
0788	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	mehatronik operater/operaterka
08	Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, veterinarstvo	
081	Kmetijstvo	
0811	Poljedelstvo in reja živali	gospodar na podeželju
0812	Hortikultura	vrtnar
0812	Hortikultura	cvetličar
0812	Hortikultura	hortikulturni tehnik
082	Gozdarstvo in lov	
0821	Gozdarstvo in lov	gozdar/gozdarka
10	Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	
101	Gostinstvo in turizem, šport, osebne storitve	
1013	Hotelirstvo in gostinstvo	gastronom hotelir
1011	Storitve za gospodinjstva	dimnikar/dimnikarka
Srednje strokovno izobraževanje		
05	Naravoslovje, matematika in statistika	
052	Okolje (razen okoljevarstvene tehnologije)	
0522	Naravno okolje in divje živali	naravovarstveni tehnik/naravovarstvena tehnica
07	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
071	Tehnika	
0712	Okoljevarstvena tehnologija	okoljevarstveni tehnik
072	Proizvodne tehnologije	
0722	Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija	lesarski tehnik/lesarska tehnica
0722	Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija	tehnik/tehnica steklarstva
0724	Rudarstvo in drugo pridobivanje rudnin	geotehnik
073	Arhitektura, prostorsko načrtovanje in gradbeništvo	
0732	Gradbeništvo	gradbeni tehnik/gradbena tehnica
08	Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, veterinarstvo	
082	Gozdarstvo in lov	
0821	Gozdarstvo in lov	gozdarski tehnik/gozdarska tehnica

10	Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	
108	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	
1088	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	gastronomsko-turistični tehnik/ gastronomsko-turistična tehnica

Opredelitev deficitarnih področij italijanske in madžarske narodne skupnosti

Na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o štipendiranju sta samoupravni narodni skupnosti italijanske in madžarske narodne skupnosti določili naslednja deficitarna področja:

1. Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti:

Srednje strokovno izobraževanje		
01	Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	
011	Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	
0112	Izobraževanje vzgojiteljev predšolskih otrok	predšolska vzgoja (IS)
04	Poslovne in upravne vede, pravo	
048	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno poslovne in upravne vede, pravo	
0488	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno poslovne in upravne vede, pravo	ekonomski tehnik/ekonomska tehnica (IS)
Srednje poklicno izobraževanje		
07	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
071	Tehnika	
0714	Elektronika in avtomatizacija	računalnikar/računalnikarica (IS)
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	oblikovalec kovin-orodjar (IS)
0716	Izdelovanje, vzdrževanje in popravilo motornih vozil	avtoserviser/avtoserviserka (IS)
10	Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	
101	Gostinstvo in turizem, šport, osebne storitve	
1013	Hotelirstvo in gostinstvo	gastronom hotelir (IS)

Narodna skupnost navaja, da je ekonomski tehnik/ekonomska tehnica pomemben poklic pri delovanju javne uprave (občine, upravne enote ipd.), kjer ugotavljajo, da sta znanje in komunikacija v italijanskem jeziku na zelo nizki ravni in da je v praksi skoraj nemogoče uresničevati 11. in 64. člen Ustave RS ter druge predpise, ki ščitijo italijanski jezik na narodnostno mešanem okolju.

2. Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost:

Srednje poklicno izobraževanje		
07	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
071	Tehnika	

0710	Tehnika, podrobneje neopredeljeno	elektrikar (DV)
0715	Metalurgija, strojništvo in kovinarstvo	inštalater strojnih inštalacij (DV)
0716	Motorna vozila, ladje in letala	avtoserviser (DV)
073	Arhitektura, prostorsko načrtovanje in gradbeništvo	
0732	Gradbeništvo	pečar-polagalec keramičnih oblog (DV)
078	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	
0788	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	mehatronik operater/operaterka (DV)
10	Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	
101	Gostinstvo in turizem, šport, osebne storitve	
1013	Hotelirstvo in gostinstvo	gastronom hotelir (DV)
Srednje strokovno izobraževanje		
01	Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	
011	Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	
0112	Izobraževanje vzgojiteljev predšolskih otrok	predšolska vzgoja (DV)
04	Poslovne in upravne vede, pravo	
048	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno poslovne in upravne vede, pravo	
0488	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno poslovne in upravne vede, pravo	ekonomski tehnik/ekonomska tehnica (DV)

Narodna skupnost navaja, da je ekonomski tehnik/ekonomska tehnica pomemben poklic pri delovanju javne uprave (občine, upravne enote ipd.), kjer sta pomembna tako znanje kot komunikacija v madžarskem jeziku. V praksi je brez znanja jezika narodnosti nemogoče uresničevati 11. in 64. člen Ustave RS ter druge predpise, ki ščitijo madžarski jezik na narodnostno mešanem območju.

Narodna skupnost nadalje navaja, da je pomočnik/pomočnica vzgojitelja predšolskih otrok pomemben poklic pri vzgoji predšolskih otrok, kjer je izredno pomembno znanje in komunikacija v madžarskem jeziku. V praksi je namreč brez znanja jezika narodnosti nemogoče uresničevati 11. in 64. člen Ustave RS ter druge predpise, ki ščitijo madžarski jezik na narodnostno mešanem območju.

Predviden obseg sredstev za uresničevanje politike štipendij za deficitarne poklice

Tako kot doslej bo RS v letih 2025–2029 za štipendije za deficitarne poklice zagotavljala sredstva za približno 1000 novih štipendij letno, kar pomeni približno 1,23 mio EUR letno, k temu pa je treba prišteti še sredstva za izplačilo štipendij vsem štipendistom, ki izpolnjujejo pogoje za nadaljnje prejemanje, kar pomeni dodatnih cca 1,5 mio EUR letno oziroma več, ker se štipendije enkrat letno usklajujejo z rastjo življenjskih stroškov. Sredstva za štipendije za deficitarne poklice bodo zagotovljena iz virov, opredeljenih v ZŠtip-1, torej iz proračuna RS, proračunskega sklada MDDSZ, sredstev sklada, sredstev Evropskega socialnega sklada in drugih virov. Skladno z ZŠtip-1 se javni razpis za dodelitev štipendij za deficitarne poklice objavi vsako leto.

Sklad bo vsako leto, najpozneje do konca januarja, objavil javni razpis za dodelitev približno 1.000 novih štipendij za deficitarne poklice (točnega števila ni mogoče vnaprej določiti, ker je treba štipendijo dodeliti vsem, ki izpolnjujejo pogoje in vsem, ki po rangiranju izkazujejo enako izpolnjevanje meril). V javnem razpisu za posamezno šolsko leto bo sklad glede na stanje na trgu dela in vpis v posamezne izobraževalne programe v preteklih šolskih letih določil izobraževalne programe iz preglednice 8, za katere se dodeljujejo deficitarne štipendije.